

Impaktētu kanīnu ārstēšanas ilguma izvērtēšana, izmantojot konvencionālos mērījumus un trīsdimensionālo leņķi

Pēteris Sosārs, Gundega Jākobsone

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Stomatoloģijas institūts, Ortodontijas klīnika, Latvija*

Ievads. Attīstoties trīsdimensionālajām tehnoloģijām, tiek iegūta jauna informācija, ar kuru iespējams izvērtēt impaktētā zoba un blakusesošo zoba prognozi, asistējot tālākā ārstēšanas plāna izveidošanā. Līdz šim pētījumos ar konusstaru datortomogrāfu (KSDT), lai noteiktu impaktētu kanīnu pozīciju trīsdimensionālā telpā, mērījumi parasti veikti divdimensionālās plaknēs (aksiāli, koronāli un sagitāli).

Darba mērķis, materiāls un metodes. Trīsdimensionālā koordināšu sistēmā tika izveidots un izanalizēts trīsdimensionālais leņķis (3D leņķis) un veikti konvencionālie attālumu un leņķu mērījumi aksiāli, koronāli un sagitāli, lai noteiktu to saistību ar ārstēšanas ilgumu ortodontiskās trakcijas gadījumos.

Retrospektīvi no Rīgas Stradiņa universitātes Stomatoloģijas institūta KSDT izmeklējumu datubāzes (intervālā no 2008. līdz 2012. gadam) tika atlasīti 105 ortodontiskie pacienti ar pastāvīgiem impaktētiem augšžokļa kanīniem ($n = 128$). Pacientu medicīniskās kartes tika pārskatītas, un pētījumā tika iekļauti pacienti, kuri atnāca uz otro atkārtoto ārstēšanas plāna konsultāciju (92 pacienti, 111 impaktēti kanīni). Lai noteiktu ārstēšanas ilgumu, tika analizētas pacientu medicīniskās kartes no pirmā trakcijas apmeklējuma līdz brīdim, kad impaktētais kanīns bija ievietots zobu lokā.

KSDT izmeklējumi tika apstrādāti brīvās pieejas programmatūrā *Osirix*, kur tika analizēta impaktēto kanīnu trīsdimensionālā pozīcija. Lai noteiktu trīsdimensionālo leņķi starp impaktētā kanīna asi un okluzālo plakni, tika izveidota matemātiskā formula. Attālumi un leņķi līdz viduslīnijai un okluzālajai plaknei tika analizēti aksiālā, sagitālā un koronālā plaknē.

Rezultāti. Statistiski nozīmīga saistība ($p < 0,05$) tika atrasta starp visiem attālumu un leņķu mērījumiem aksiāli, koronāli, sagitāli, 3D leņķi un impaktētā kanīna ārstēšanas trakcijas ilgumu. 34% gadījumu tika konstatēta saistība starp attālumu no impaktētā kanīna kroņa līdz viduslīnijai un impaktētā kanīna trakcijas ilgumu zobu lokā.

Secinājumi. Rezultāti liek secināt, ka impaktētā kanīna attālumam līdz viduslīnijai ir nozīmīga saistība ortodontiskās trakcijas ilgumā.